

Sygn. akt II AKz 65/14

POSTANOWIENIE

Dnia 15 maja 2014 r.

Sąd Apelacyjny II Wydział Karny w R.

na posiedzeniu w składzie:

Przewodniczący:	SSA Zbigniew Różański
Sędziowie:	SSA Piotr Moskwa (spr.) SSA Edward Loryś
Protokolant:	st. sekr. sądowy Anna Łuksik

po rozpoznaniu sprawy oskarżonego **M. T.** i innych

z powodu zażalenia pełnomocnika oskarżyciela subsydiarnego

na postanowienie Sądu Okręgowego w R. z dnia 7 kwietnia 2014 r. sygn. akt II K 21/14

o uznaniu się niewłaściwym i przekazaniu sprawy innemu sądowi

na podstawie art. 437 § 1 k.p.k.

p o s t a n a w i a:

utrzymać w mocy zaskarżone postanowienie.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 7 kwietnia 2014 r. Sąd Okręgowy w R., na podstawie art. 35 § 1 k.p.k. i art. 31 § 1 k.p.k., stwierdził swoją niewłaściwość do rozpoznania sprawy oskarżonych M. T. i innych i przekazał sprawę Sądowi Okręgowemu w K., jako miejscowo właściwemu.

Uzasadniając swoje rozstrzygnięcie wskazał, mając na względzie datę początkową popełnienia przestępstwa tj. styczeń 2012 r. kiedy to materiały budowlane znajdowały się w magazynie w R. i N., a oskarżeni pomimo wezwań odmawiali ich zwrotu uznać należało, iż czyn ten został popełniony w tych miejscowościach, dla których sądem właściwym miejscowo jest Sąd Okręgowy w K..

Na powyższe postanowienie zażalenie złożył pełnomocnik oskarżyciela subsydiarnego spółki (...) S.A. z siedzibą w L., w którym podniósł naruszenie przepisów postępowania mający wpływ na treść orzeczenia poprzez błędną interpretację i niewłaściwe zastosowanie przepisu art. 31 § 1 k.p.k. oraz brak zastosowania przepisu art. 32 § 1 pkt 1 k.p.k. w związku z uznaniem za miejscowo właściwy Sąd Okręgowy w K., podczas gdy postępowanie przygotowawcze prowadzone było przez Prokuraturę Rejonową w R..

W oparciu o ten zarzut skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu w R. do dalszego prowadzenia.

W odpowiedzi na to zażalenie obrońca oskarżonego M. T. wniósł o utrzymanie w mocy zaskarżonego postanowienia.

Sąd Apelacyjny miał na uwadze, co następuje:

Zażalenie pełnomocnika oskarżyciela substydianego nie zasługuje na uwzględnienie.

Na wstępie niniejszych rozważań stwierdzić należy, iż o właściwości danego sądu do rozpoznania sprawy przesadzają przepisy kodeksu postępowania karnego, nie zaś wola osób prowadzących postępowanie czy też wola stron tegoż postępowania. Przepisy te w sposób ścisły i pozbawiony elementów uznaniowych kształtują reguły rządzące tak właściwością miejscową, jak i właściwością rzeczową sądu, nakazują rozpoznawanie sprawy właśnie przez sąd właściwy, nieustalony dowolnie przez organy procesowe czy strony.

Podstawowe reguły określające właściwość miejscową sądów rozpoznających sprawy o przestępstwa w pierwszej instancji reguluje art. 31 k.p.k. Przepis ten zawiera zasadnicze reguły pozwalające na ustalenie właściwości miejscowej sądu, natomiast art. 32 ustanawia substydiane kryteria, które znajdują zastosowanie dopiero wówczas, gdy reguły zasadnicze okażą się niewystarczające. W związku z tym sięgnięcie do regulacji zawartej w art. 32 § 1 pkt 1 k.p.k., tak jak tego oczekuje skarżący, nie znajduje uzasadnienia w realiach niniejszej sprawy.

Zgodnie z treścią § 1 art. 31 miejscowo właściwy do rozpoznania sprawy jest sąd, w którego okręgu popełniono przestępstwo. Stosownie zaś do treści art. 6 § 2 k.k. czyn zabroniony uważa się za popełniony w miejscu, w którym sprawca działał lub zaniechał działania, do którego był obowiązany, albo gdzie skutek stanowiący znamię czynu zabronionego nastąpił lub według zamiaru sprawcy miał nastąpić.

Z treści substydianego aktu oskarżenia wynika, iż w realiach niniejszej sprawy oskarżonym stawiany jest zarzut popełnienia przestępstwa z art. 284 § 2 k.k. tj. przywłaszczenia. Jak słusznie wskazał Sąd Okręgowy przestępstwo to ma charakter materialny, a do jego znamion należy skutek w postaci utraty przez właściciela (posiadacza) rzeczy ruchomej powierzonej sprawcy.

Wprawdzie skutek polegający na przywłaszczeniu rzeczy powierzonej powstaje w chwili rozporządzenia tą rzeczą jak własną przez sprawcę, nie zaś dopiero w momencie wystąpienia osoby powierzającej o zwrot powierzonej rzeczy (tak Andrzej Zoll (red.), Kodeks karny. Część szczególna. Tom III. Komentarz do art. 284 k.k. teza 74). W niniejszej sprawie nie sposób jednak przyjąć, by oskarżeniu rozporządzili mieniem we wcześniejszym okresie, niezależnie od tego, że pewną jego część przeznaczyci na realizację wiążących ich umów. W tym stanie rzeczy ewentualne przywłaszczenie mienia nastąpić mogło dopiero w momencie odmowy jego zwrotu.

Z treści aktu oskarżenia wynika bowiem, że w związku z umowami łączącymi oskarżonych M. T., K. B. i P. S. oraz pokrzywdzoną spółkę (...) S.A. pobrali oni z magazynów tej spółki materiały do budowy sieci telekomunikacyjnych, które następnie składowane były w magazynach znajdujących się miejscowościach R. i N.. Ze względu na niewywiązanie się z zawartych umów oskarżeni zostali wezwani przez pokrzywdzoną spółkę do rozliczenia i zwrotu powierzonych materiałów, ale tego nie uczynili.

Niezależnie od powyższych wywodów, w tym miejscu zasadnym jest odnieść się do reguł kodeksu cywilnego w świetle których miejsce, w którym dłużnik jest zobowiązany spełnić świadczenie, określa się mianem miejsca wykonania zobowiązania. Kwestię tę szczegółowo reguluje art. 454 k.k., a z jego treści wynika, że w braku oznaczenia miejsca spełnienia świadczenia oraz przy niemożności ustalenia takiego miejsca z uwagi na właściwość zobowiązania dla ustalenia miejsca, w którym świadczenie powinno być spełnione, należy badać charakter świadczenia, do jakiego dłużnik jest zobowiązany. Jego charakter determinuje również chwilę miarodajną dla oceny miejsca wykonania zobowiązania. Odmienne reguły obowiązują w odniesieniu do zobowiązań pieniężnych i niepieniężnych.

Świadczenie niepieniężne, a z takim mamy do czynienia w realiach niniejszej sprawy, powinno zostać spełnione w miejscu, w którym w chwili powstania zobowiązania dłużnik miał miejsce zamieszkania lub siedzibę.

Przyjąć należy, że w omawianym układzie procesowym miejscem tym będą miejscowości, w których znajdują się magazyny z materiałami budowlanymi, a więc R. i N..

Powyższe wywody pootwierają stanowisko Sądu Okręgowego, iż właśnie w tych miejscowościach doszło do popełniania przestępstwa. Miejscowości te położone są zaś na obszarze objętym właściwością Sądu Okręgowego w K. i w związku z tym to ten sąd jest sądem właściwym do rozpoznania niniejszej sprawy.

Końcowo zauważyć należy, że do zmiany zaskarżonego orzeczenia nie może doprowadzić również argument skarżącego, iż postępowanie przygotowawcze prowadziła Prokuratura Rejonowa w R.. Jak już wyżej wskazano bowiem kwestia właściwości sądu jest niezależna od organów prowadzących postępowanie przygotowawcze, a zgodnie z treścią art. 35 § 1 k.p.k. sąd jest z urzędu zobowiązany badać swoją właściwość do rozpoznania danej sprawy.

Mając na względzie wszystkie naprowadzone wyżej okoliczności Sąd Apelacyjny orzekł jak na wstępie.